

Szerkesztőség:
 Templom-utca 14. szám, földszint,
 jobbra.
 Bermentellen leveleket csak ism. ér.
 kézi fogadunk el.
 Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
 Templom-utca 14. szám, földszint,
 jobbra.
 Hirdetéseket díjazás szerint.
 Egy 300 sz. 5 kr. ünnepe- és vasárnap
 utáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
 Helyben hazhoz hordva:
 Egész évre 12 ft.
 Fél évre 6 ft.
 Negyed évre 4 ft.
 Egy hónap 1 ft.

Vidékre postán küldve:
 Egész évre 14 ft. — kr.
 Fél évre 7 ft. — kr.
 Negyed évre 5 ft. 50 kr.
 Egy hónap 1 ft. 20 kr.

Hirdetéseket helyben ástetődök.

Trefort és a latin nyelv a reáliskolákban.

Arad, április 14.

Megszoktuk már az ellenzéki lapoktól, hogy jóformán minden válogatás nélkül ócsárolják és kisebbitik mindazt, a mit a kormány tesz vagy kezdeményez, s azért az e fajta conventionalis támadásokat nem is igen szoktuk figyelemre méltatni.

Az »Arad és Vidék« f. hó 14-iki számában »Trefort ur legújabb bogara« czim alatt azonban egy cikket olvasunk, mely tekintve az ügy fontosságát és nagy horderejét, szükségessé teszi, hogy azzal mégis foglalkozzunk. Mondatik pedig ott ez alkalomból, hogy Trefort a latin nyelvet a reáliskolák négy felsőbb osztályára e n d k i v ü l i, vagyis n e m k ö z l e z ő tantárgyként behozta, az, hogy »Trefort nem gondolhat ki olyan o s t o b a s á g o t, mit szolgálhata azonnal világhölcsőség fölé nem fujhata, nem rendelhet el oly k á r o s dolgot, mit lehet legüdvösebbnek ne bírnának talpnyalói kikürtölni.«

Ostobának és károsnak van mondva egy intézkedés, melytől tanári körben a legjobbat várják, s hogy miért, el is mondjuk.

Tudjuk azt, hogy a reáliskolák kizárólag csak a műgyetemre képesítik az ifjút, míg a gymnasiumok mindkét egyetemre.

Mit akart tehát a miniszter az em litett intézkedéssel?

Azt, hogy az ifjak az egyetemnek minden facultására átmelessenek, más szóval, hogy a korai pályaválasztás esetleges balkövetkezmenyeit elkerülhessék. Ez az indok igen egészséges, igen helyes, mert a mai középiskolák akarva, nem akarva, közvetlen az elemi iskola befejezése után szükségessé teszik a pálya választás roppant fontos-ságú kérdését. S mert a reáliskola csak egyoldalú képesítést ad, míg a gymnasium minden irányban képesít, mi természetesebb tehát, hogy a szü-lők gyermekeiket a gymnasiumokba adják, s míg azok túlterheltek, a reáliskolák majdnem üresek.

Ezentul, ha valaki a reáliskolába ment és észreveszi, hogy neki a jogi, orvosi vagy bölcsészeti pályára van több hajlama, mint a technikaira, nem kell más tennie, mint a reáliskola felsőbb osztályában a latin nyelvet

tanulnia s az ut előtte megnyílik mindenfelé; sőt, ha valamely ifju a reáliskola tantárgyainak tanulása mellett megy orvosi pályára, hasonlíthatatlanul nagyobb előnyben lesz azok felett, a kik a gymnasiumot végezték, mert ott a természettudományok, mint: természetrajz, chemia, physika sokkal alaposabban és nagyobb terjedelemben tárgyaltnak, mint az inkább human tárgyakra súlyt fektető gymnasiumokban.

Az említett cikk cikkek még azt is mondja, »Ily módon hozott be a női iskolákba a nemzetgazdaságtan tanítását (tanítatva természetesen olyanok által, kiknek e tudományról fogalmuk sincs).«

Már bocsánatot kérünk, hanem a középiskolai tanárok szakvizsgálatai teljesen megnyugtatóknak bennünket, s a reáliskoláknál a latin nyelv tanítása bizonyosan nem lesz avatatlan kez-zekre bízva. Kénytelenek vagyunk annak is ellentmondani, hogy a 8 éven át latinul tanult gymn tanuló képes ne lenne arra, hogy a legkönnyebb latin olvasmányt is megértse, mert ha ez ugy volna, akkor cikkek író u h o g y a n tanulta meg annyira a latin nyelvet, hogy még most is, midőn már nem kötelese vele foglalkozni, mégis megérti a latin remek írók utó-lérhetlen szépségeit?

Azt is mondja cikkirő ur, hogy: »A jelenlegi ifju nemzedék annyira el van halmozva tantárgyakkal, hogy azoknak megfelelni még a legfényes-sebb tehetségű növendék is csak egészségének teljes aláásával képes.

Nem szívesen hivatkozunk a német nemzet iskoláira, azok tananyagának terjedelmére, és az iskoláz-tási időre, de kényszerülve vagyunk s bátran állítjuk, hogy a szász, bajor, württembergi és főképpen a porosz mindkét nemű középiskolák tananyaga és azok terjedelme jóval felül mulja a mi közép iskoláink tananyagát, s most kérdem: elsatnyult faj-e a német? Az anya nyelven kívül latin, görög, fran-czia és angol nyelvet kötelezve tanító német reálgyimnasiumok oly ifjúságot nevelnek, a mely kiállja a versenyt Európa bármely nemzetével; utána álljanak-e ezeknek a magyar ifjak? lát mi magunk adjuk ki magunkról a szegénységi bizonyítványt, hogy mi nem bírnak annyi szellemi munkát

végezni, mint Európa többi cultur-nemzetei?

Nem. Ezt nem teszszük, sőt a helyett, hogy az ifjúságot léhaságra, a tanulástól való iszonyódásra szoktat-nók, mutassuk nekik szomszédainkat, hogy ők igyekezzenek azokat, ha felül-mulni nem, legalább velük egy niveau-n állani, nem pedig megmondolatlán köny-nelműséggel velük elhitetni, hogy ha tanulnak, hát testi erejüket teszik tönkre.

A cikk nem Trefort személye és működése ellen intézett kifakadásaira nem reflectálunk, mert azt egészen fö-löslegesnek tartjuk. Trefort érdemei sokkal nagyobbak, hogy sem azokat egy ily hangu támadás ellenében ki-emelni vagy védelmezni kellene. A nagy közönség jól tudja, hogy mit kö-zönhessen a haza Trefort miniszterke-désének, s az ő működéséről még a képviselőház mindkét elenzékének ki-válóbb szónokai is csak elismeréssel szoktak nyilatkozni. Az aradi függet-lenségi lap erre természetesen nem köteles.

—y—s.

Uj főispán. A hivatalos lap tegnap érke-zett számában olvassuk, hogy Ó Felsége Per-ezel Miklóst, Baranya vármegye és Pécs sza-bad királyi város főispánját ezen állástól fel-meneti, és helyébe K a r d o s s K á l m á n orszá-ggyűlési képviselőt Baranya vármegye és Pécs szabad királyi város főispánjává legk. ki-nevezni méltóztatott.

Honvédtisztek szolgálaton kívüli viszo-nya. Mint a hivatalos lap közli, Ó Felsége április 12-án Bécsben kelt legfelső elhatározásá-val legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy szabadságot állományu honvédtisztek 12 évi kötelezettségük teljesítése után, ha nem is váltak szolgálatképtelenné, saját kérelmükre a szolgálaton kívüli viszonyba áthelyeztessenek; továbbá, hogy állampolgárok, kik a közös had-seregben vagy a honvédségnél szolgáltak, és vagy a közös hadseregből vagy a honvédség kitelkéből való kilépésükig a tiszti rendfoka-zatban álltak, előbbi tiszti rendfokozatukba a honvédség szolgálaton kívüli viszonyában való kinevezésre, és első sorban a népfelkeléshez való rendeltetéssel javaslatba hozathassanak.

Az erdélyrezi magyar földművelődési egyesület első segélyezései. Az erdélyi ma-gyar földművelődési egyesület választmányja két napi szakadatlan tárgyalás után szerdán megállapodott az első segélyezé-s e k b e n. Ez évben összesen 74 községben fog papj, tanítói és orvosi állás részben ren-dszereztetni, részben pedig újjászerveztetni.

bácsiának s ugyanevak gondot adott az, vajjon mit csináljon a gyerekekkel?

Egy véletlen eset azonban elhatározta Jani sorsát. Az öreg nagybácsi ugyanis nagy-on csinyen kapta a gyereket. Majd halálra ijedt, mikor tetten érte. Ugyanis a hús kerti lmgas alatt a kis Jani a főtisztelőndő urat és a Juczi szakácsnét, már az nincs historiai tényként feljegyezve: az életből elkesve, — ölelkezve, majdnem elethűen »lakotta.« Az öreg bácsi persze izre-porra szakította e szentségtelen merényletet és a vékony nyári ujjast is meglehetősen kiporolta a Jani gyereket.

De a poroltatási procedúra egyszers-mint eszmét is adott a jövőre; így került aztán Jani harminczkét év előtt C s i l l a g i aradi festéshez, kitől hamarosan eltanulta azt, a mit eltanulhatott.

Már-már ismét Zatonra kerül vala a Jani jövője, mert az öreg nagybácsi is idő-közben kipusztult vagyonából, sem va-gyoni körülményei nem váltak kedvezőbbé, ha özv. Bittóné, Arad társadalmi köreiben még maig is eléggé emlegetett lelkes hou-leány nem veszi partfogásba a kis festékká-vart és nem taníttatja a festészeti acade-miában. De mert vagyoni körülményei foly-tán ő sem lehetett állandó Maecenás, azon iparkodott, hogy a szorgalmas Valentini ré-szére tehetősebb pártfogót találjon. Ismeret-sége folytán így szerelte be a gróf Nádasdy családhoz, hol a vele egykoru Ferencznek játszóbarátja és rajztanítójává vált.

Most már kezében volt a jövő.

Szelid jó arczát, csendes szótalan ter-mézetét, annyira megszerették, hogy semmi költségét nem kíméltek kiképzetéséért. Mün-chenben több évet töltött a festészeti acade-miában, azután sorra vette Európa nagyobb

Az egyesület ezenkívül előjegyzett 17 óv-dát, 5 községi és az állam segélyével me-galakítandó 12 állami iskolát. A segélyezések kiosztásánál évek sorára terjedőleg a magyar egyházak és az egyesület fiókjainak beadvá-nyai alapján rendszeres sorrend állapított meg, különös figyelemmel arra, hogy egyetlen felöltelt posító se adassék fel később, miért is az összes tőke a jelzett alkotásokra leköté-tett, 32 évre, biztosítván az állomások fen-tartását. Ujjabb alkotás csak ujjabb bevé-tel esetén fog létrehozhatni. 300,000 forint lett a 74 községre praeliminálva és 10,000 forint befektetés, 9000 forint személyi já-raudóság már most folyósított. A catholi-cus és református egyház majdnem egyenlő arányban részesül segélyben. A szász egy-házból kivált magyar lutheranusoknak 10,000 frt. a kolozvári neológ zsidóknak 5000 frt kölcsön nyújtatott. A dévai, brassói, nagy-enyedi magyar pénzintézeteknek 10—30000 frt kölcsön által való gyámoztatás mondatott ki. A népkönyvtárak, tápintézetek, iparkérde-sék pár ezer firttal szerepelnek. A székelyki-telepitő bizottság Bányi Béla gróf elnökléte aiat megalkulván, az academiától a Kralo-vánszky alap átengedését, a csángó-egylettől pedig támogatást kér. A templomok építé-se az egyes felekezeteknek hagyatott fenn. A gyűlés, melyen jelen volt Száz Domokos re-formatus, Ferencz József unitárius püspökök, Eltes Károly és Kovács Ferencz apátjelbáno-sok, Bíró Béla kanonok, Ugron, Orbán, Hor-váth Gyula, Györfly Gyula, Bartha Miklós országgyűlési képviselő, nagy lelkesedéssel egyhangulag határozott. Kimondott, hogy felhívás intéztetik a nemzethez persely gyűjtésért, mert még 145 község várja a sürgös segélyt.

VÁROSI KÖZÜGYEK.

Az áprilisi közgyűlés.

(Második nap.)

I.

— április 13.

A közönség általános obájának, a sajtó agitatója folytán való teljesülése ritkán jutott oly szép módon érvényre, mint a mai köz-gyűlésen a s z i n h á z k é r d é s é n e k megoldásában. Aradváros közgyűlése ma be-látta, hogy lapunk folytonos actiója a mellett, hogy az aradi színház a közönség kívánalmai-hoz képest, Krecsányi igazgatónak adassék ki, valóban a közhangulat kifejezése volt és az aradi színházat egyhangulag Krecsányi igaz-gatónak adta ki a jövő szezónra.

Örömmel és megnyugvással regisztráljuk e tényt, mert benne feltétlen garantált látunk arra nézve, hogy az aradi színészet ügye a mai magas színvonalon fog a jövőben tovább fejlődni.

És a midőn így gratulálunk a közgyű-lésnek e határozatáért, a legkétségbevonhat-lanabb érdeméül tudjuk be azt S a l a c z

városait, s tanulmánya 1881-ig tartott. A leg-több időt Párisban töltötte. Mikor hazajött, Nádasdy Ferencz gr. nagy meglepetést ké-szített számára. A család ősi fészkeben, Ná-dasdson a legszebb helyen pompás festőter-met építtetett számára s itt születnek meg azok a szép alkotások, melyeknek legtöbbjét szerzőjük tulságos szerénysége folytán, egy müncheni képművész és csak a nagyon beava-tottak ismernek.

Annak az egy képnek is, mely az orszá-gos kiállításon oly nagy mértékben feltűnést keltett, története van. Már pakolásra állott ké-szen, hogy utban legyőn müncheni képmű-rsítőjához, mikor a grófnak Valentini szerint az a különös és legyőzhetlen szeszélye támadt, hogy a Valentini névnek okvetlen kell szere-pelnie a kiállításon.

Igy került aztán a h a l d o k l ó c z i g á n y a kiállításra, melynek Munkácsi »Krisztus a keresztben« czimű festménye mel-lel a legtöbb bámolója volt. A B a l a t o n h á b o r g á s a és egyéb genre-képek, me-lyek részint a Nádasdy és Zichy családok terneit ékesítik, ép olyan tehetségre vallanak, mint az a gyönyörű oltárkép, mely Náda-dson a családi kriptá oltárát díszíti, és mely szent Ilonát ábrázolja.

E kép voltaképpen a gróf korán elhunyt és igen szerett feleségének arcképe. Fel-hők között áll megdicsőült arczával, alatta pedig a szerető férj két gyermekével sohajt az eltávozott után. Szinte beszélni látszik az eltávozott alak. Szinte beszélni látszik az eltávozott után. Szinte beszélni látszik az eltávozott után. Szinte beszélni látszik az eltávozott után.

Gyula polgármester urnak, mert a mai kivá-lóan tapintatos fellépése nagyban elősegítette e határozat gyors érvényesülését, mely az aradi színházi közönséget egy új, pezsgő ele-venőség idényvel kecsegteti.

A közgyűlés lefolyásáról a következő részletekben tudósítunk:

II.

Fábián László főispán elnökléte alatt jelen voltak az ülésen: Salacz Gyula polgármester, Institoris Kál-mán főjegyző, Párecz István és Sarlott Domokos taná-csok, Perger János főjegyző, Urbányi János főkapitány, Hofbauer János t. főjegyző, Urbányi Béla, Dániel Kálmán, Reicher Kálmán, Tarjányi Vilmos, Laczay József, Nikoltis Péter, Kuncz Elek, Steinhart Mór, Korner Péter, Pényes Dezso, Marschall Lajos, Keresz-tény Gyula, Reicher Ferencz, Klein Samuel, Weisz Da-vid, Boros Vida, Marek Samu, Vizer Péter, Barkó Fe-rencz, Rozsnyay Mátyas, Kilenyi József, Remetey F. Károly, Nagy Kálmán, Adler Lipót, Boros Béni, Vi-rághi Lajos, Sallai Béla, Domonkos Lajos, Kiss Armin, Arkay Kálmán, Avarffy Ferencz, Varjassy József, Poz-szay József, Csikó Kálmán, Lukácsy Miklós, Poz-szay Lajos, Eckstein György, Simay István, Miltner József, Wallfisch Armin, Probst Ferencz, Hegedüs László, Reisinger Zsigmond, Bing Vilmos, Weideimfeld István, Spitzer Ignác, Steiner Jakab, Szalay Károly, Gyulai István, Hász Sándor, Rohobek Agost dr., Tisza Lajos, Müller Károly, Barabás Péter, Barabás Béla, Peterffy Antal.

Fábián László főispán megnyitván az ülést, tárgyalásra tűzi ki a szünügyi bizottsá-gának a tegnapi közgyűléstől elmaradt je-lentését a Ditróival megkötött szerződés jó-váhagyásáról. Egyuttal jelenti, miszerint idő-közben két kérvény érkezett hozzá, az egyik D i t r ó i M ó r t, melyben az Aradon ugy a sajtóban, mint a közönség, de a szünügyi bi-zottság körében is ellene felmerült hangulat-tal szemben a szerződés alóli felmentését kéri, a második K r e c s á n y i Ignác aradi szün-igazgató, melyben az aradi színháznak a jövő 1887—8-iki szünidényre szóló bérletéért fo-lyamodjat.

Salacz Gyula polgármester szerint a helyzet magával hozza a segítséget is. Birói ítélettel a szünigazgatót úgy sem lehetne a szerződés betartására kötelezni, és ha lehetne, nem volna közönség benne. Indítványozza, hogy ugyanazon feltételek mellett, a minők Ditróival szemben felállítva lettek, az 1887—8. szünidényre a színház bérlete K r e c s á n y i Ignácnak adassék ki.

Lukácsy Miklós sajnálja Ditrói lemond-ását, de szerinte a kényszerhelyzetnek en-gedni kell.

Rozsnyai Mátyas elmondhatja, hogy Ditrói olyan társulatot szervezett, melylyel az aradi művelt közönség igényeit is kielégít-hetne volna. De hát ő nem tartja opportunus-nak szembeszállni a hangulattal.

Fábián László főispán kimondja a hatá-rozatot, mely szerint Ditrói Mór a szerződés alól felmentetik és az ügyészség megbizatik, hogy Krecsányival az 1887/8. évre a szerző-dést kösse meg.

A belügyminiszter által a regalektele-zett italmeressel foglalkozó iparok gyakorol-hatás tárgyában alkotott szabályrendeleten kívánatos módosítások elfogadtattak, ugyszintén a nyugdíjbizottság által a nyugdíjszabályokon ajánlott azon módosítás, hogy azon tisztvis-lők, a kik 45-ik életévük betöltése után lépnek szolgálatba, nyugdíjra igényt nem tarthatnak.

litenem, hogy a nagyhirű Nádasdy-Féle arz-ekcsarnok egyes avulni kezdő képeit kor-helyen újra másolta és az egész képtár újra rendezte. Pedig nem mindig élhet művésze-tének. Bónitól hat művészetére az, hogy mint a gróf jó barátja a hetekig távollevő gróft házában helyettesíti, sőt a gróf min-den ügyében ugyszólván titkárja. A gróf minden ügyei, meghallgatásával nyerne el-intézet.

Valentini ritkán ejtethet módot szülői meg-látogatására. Ha hazajön is, mint csendes nyárpolgár egy csepp hírt sem csinál a jöt-tével. Jótormán alig ismeri valaki a szülőföld-jén. A mi művészi hírnevének is árt, a csen-des észrevétlenséget szereti. Most negyvenkét éves. Közép termétű szőke ember. Ennyit mondatnánk mint rendőri leírást róla. Va-gyuk még hozzá, hogy alaposan művelt em-ber, beszél angolul, németül, francziánul, mit hosszu külföldi utakban tanult meg.

Mint nemes lelketűre valló tényt em-lítsük még fel, hogy agg szülőinek most ő az istápolója. Atyja a kilenczvenhez hajlik s bi-zony majd-majd a város játékosnagyságra lenne utalva, ha a Baraton tájékorál nem külföle szerető jó fia havonként elmaradhatlanul se-gítségét, mely gondolatanná teszi napjait, meg mindiz jobban és jobban erősíti a reményt, hogy egykor ez a jó gyermek a bir és dicső-ség magaslátára jut.

És valóban azt hiszem, hogy a magyar-utca huszonötödik számának öreg lakója nem a phantasia himes mezőjéről erősíti a reményt, mert nagyon hiszem, hogy a tulságos szerén-y-sége miatt eddig nem kellőleg méltányolt Va-lentini, még mint a festőművészet egyik csil-laga fog emlegettetni.

E hittemek alapja a h a l d o k l ó c z i g á n y n a l elért nagy siker. V. L.

Az „ARADIKÖZLÖNY“ tárczája.

(Április 15.)

Egy aradi festő-művész.

Valentini János.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Olyan falusi jellegű a kies magyar-utca. Az itt-ott megfigráskodott, mondhatnók házi-kök az ő kifogástalan fehérségükkel, az anya földből készült asphalt, a lécz megdeszkake-rítés, mely megett a fák fakadó rügyein a tavasz átmelegedett levegője ölelkezik, az itt-ott tiszta-adta köből emelt czifra ház (falukon az öreg biró épít olyat a maga kényelmére) mind-mind olyan falusi ábrázatot ad e tá-jéknak.

Népes kis utca. Egész napon át jön, megy rajta az ügyes-bajos népség. Sétáló rit-kán akad. És ha olykor-olykor (mert az ráér a nagy dolgától) végig bandukolna, okvetlen meg kell állania egy helyen. A 25-ik numera alatt. Pici ház ez. Összességűrodott a két buszke szomszédjától. Korhadt zindelyére az öregség moha telepszik, melynek sárgászöld árteit a fűvirág husos levelei sanyargatják. A dől meg a falak többek közt egy patriar-chalis családunk adnak otthont, két jó öreg-nek, kik csendes észrevétlenségben peragte-tik a még hátralevő időt. Ha beszélnek, ha gondolkoznak, csak egyről beszélnek, csak egyről gondolkoznak. Minden vágyuk, min-den reményük csak egy: a fiók.

Harminczkét éve még e vágyukat, e re-ményüket láthatták folyton. Életük megédesi-tje volt az a szőzke gyermek, ki az udvart szelíre-hosszúra szilaj nádiripán szágulda-tta, s talán az akkor szőtt szerény ábrán-oknak volt meg a legigazabb boldogsága. Melyikük gondolta akkor, hogy a vékony uj-

Parecz leván tanácsos bemutatja a tanács javaslatát az 1887-ik évi közelezi sorrendről, melyet már közöltünk lapunkban. E tervezet szerint tudvalevőleg a Kossuth utca, Kölesy-, Fábán- és Bathányi-utczák átkövezése és csatornázása foganatosítottak. Azonkívül a templomtól a setatérj terjedő köbvezet és a Karolina-utca egy része is átköveztetnék és több helyütt a kövezet helyreállítatnék. Mindez kerülne 58,444 frt 14 krba. A város e célra az évben 32,838 frt 33 kr-ra rendelkezik. A hiány fedezése a jövő évi költségvetés terhére történne. A dolgot megkönnyíti az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatóságának egy ajánlata, mely szerint a társulat hajlandó az apateleki bányából a szükséges kőmennyiséget kőmétréteknél 3 frt 80 krajváll szállítani és pedig úgy, hogy a város csak a jövő, esetleg az 1889-iki évben fizesse azt ki.

Vizer Péter nem vonja kétségbe, hogy a tanács által javasolt munkálatokra szükség van, de vannak ezeken kívül egyéb sürgős teendők is. És a szükségességet a hasznossal, az igazsággal a méltányossal mindig egybe kell kötni. A város piactereire eddig vajmi kevés gond lett fordítva. A Tökölly-tér északi részét 14 év óta nem homokolták és azonfelül minden szemét és piszkot oda lesz hordva. Hogy ez a közegészségügynek mennyire ártalmas van, felesleges fejtegetni. És nagyon hátráltatja a piaci árulást is, a mit különösen a vidéki közönség érez meg. Indítványozza, hogy a programmba a Tökölly-tér északi részének kikövezése is vétesse fel és pedig a jövő évi költségvetés terhére.

Varjassy József évek óta tapasztalja, hogy a közelezi sorrend megállapításánál a tanács mindig elfogulatlan igazságszággal és helyesen jár el. Így történt ez most is. Mindenképp tudja, hogy a Kossuth-utca helyreállítása égető szükség volt. A tanács most ennek is eleget tesz. Elfogadja a tanács javaslatát.

Mittner József a Vécsey-utca miseriáiról beszél.

Boros Béni felvilágosítja előtársait, hogy a tanács tervezete és miseriáit teljesen megszünteti. Mindig az volt az elv, hogy egyes utcákat egész városrészek köztömeggel megölvi nem szabad. Eddig a Kossuth-, Fábán-, Kölesy-utczákban felgyülelt volt mind a Vécsey-utczát boldogította Most az építendő nagy lefolyó csatorna megmenti ottól. A Kossuth-utczában esős időben még a hallottakat se lehetett kiszállítani, oly nehéz volt a közlekedés. Segítve lesz ezen is és a templom-utca csatornázása lehetővé fogja tenni azt, a mi annyira kívánatos, hogy az újonnan emelt iskolapület járhatóvá tette. Igaz, hogy van még több szükséglet is, de hogy ezeket a sorrendben az említett fontossága megelőzi, az kétségtelen. Elfogadja a tanács javaslatát.

Keresztes Gyula a csatornázásokra előirányzott összeget kidobott pénznek tartja. Az ily munkálatok rendszertelen voltak: mindig nem teljesíthetők, míg egyáltalán csatornázási terv nem lesz. Ezt kell előbb létrehozni. Nem fogadja el a tanács javaslatát.

Virágh Lajos szintén egy általános csatornázási terv szükséges voltát hangsúlyozza.

Steiner Jakab Vizer indítványa mellett emel szót.

Salacz polgármester jogosultnak tartja Vizer indítványát, de az általa javasolt munkálat nem előzheti meg a tanács által előterjesztetteket, mert csak azért sem, mert azok mind oly természetűek, hogy csak egyszerre és együtt eszközölhetők.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta a tanács javaslatát.

A tanács által az 1887. évi természetben ledolgozandó közmunkának és közmunkaváltásnak miként leendő felhasználása tárgyában tett javaslatát elfogadta a közgyűlés.

Tóth István városi mérnöknek és Mol-dován Mihály mérnöki segédítésznek az általuk 1885-6 években a hivatalos órákon kon tul végzett mérnöki munkálataikért B o-

ros Béni felszólalása után jutalmat szavazott a közgyűlés. Tóth István 200 és Mol-dován Mihály 100 frt jutalomban részesül.

Az általános és csatornázási terv elkészítése iránt való pályázat ügyében javaslatot tett alkott bizottságba az időközben eltávozott Czigler Gyula és Géczy Árpád helyére Hegedűs László és Halmai Andor választattak meg.

A templomutcai fuókola építési költségeiről benyújtott számok tudomásul vétel-vén, a hiányzó összeg a tandíjlap terhére iratott elő.

A Zárarai Ödönnel az alsó marosparti vontató híd szélesítése végett kéténdő adásvévi ügylet a jövő havi közgyűlés tárgysorozatára tüzetett ki.

Az aradi és csanádi vasutak igazgatósága kérvényt intézett a város községéhez, miszerint a megvett telek hátulso részének beépítésére kitűzött 6 évi határidő 12 évre emeltesse fel, minthogy a társulat időközben az Ursitz-féle telket is megvette és azt is beépíteni szándékozik. Kéri azonkívül, hogy az épületen bárom rissalit engedélytessenek.

A közgyűlés teljesíti a kérelmet.

Több tárgy nem lévén, az ülés feloszlott.

Megyei közügyek.

Az Aradmegyei törvényhatósági bizottsága

Által Aradon, 1887. évi április hó 25-én tartandó közgyűlésen felveendő ügydaraboknak sorrendjét még a következőkkel egészítjük ki:

82. Raskó János, az árvászekhez beosztott aljegyző kérvénye, melylyel szembajával járó szolgálatképtelensége miatt, kegydíjaztatásának kérelmezése mellett, állásáról lemond.

Ezzel kapcsolatban a megüritlt aljegyzői állás választás utjánai betöltése.

83. A m. kir. belügyminiszter intézménye a gyám-pénztári kezelés és számvitelre vonatkozó megyei szabályrendelet módosítása tárgyában tett felterjesztése.

84. A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter intézménye, melylyel a kir. államépítészeti hivatalok szolgálatára és hatáskörre vonatkozó utasítást megküldi.

85. A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter intézménye, melylyel a kerületi kir. felügyelők hatáskörére vonatkozó utasítást megküldi.

86. A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter intézménye, melylyel az állam-utak fenntartása kerül követendő eljárásra vonatkozó utasítást megküldi.

87. A megye főispánjának átirata, melylyel tudatja, hogy a megyei közközhatalm megüritlt másodorvosi állásra dr. Akontz Károly orvosotudort, a budapesti egyetem szülészeti és nőgyógyászati kóroddáján alkalmazott gyakornokot, nevezte ki.

88. A megye közigazgatási bizottságának átirata, melylyel Niedermayer Adám eleki tanító özvegyének nyugdíj-kérvényét bemutatja.

89. A megyei árvászek jelentése, a gyám-pénztár tulajdonát képező Mihály Petru-féle szabadhelyi ingatlanok ismét eladásra tárgyában.

90. A megyei árvászek jelentése, a Müller Károly ügyvéd által több újpánái gyám-pénztári adós elleni ügyben érdembe hozott perköltéségek utalványozása iránt.

91. Nélai Oswald Pál megyei gyám-pénztárnok özvegyének kérvénye kegydíjaztatás iránt.

92. A radnai járás főszolgabírájának jelentése, melylyel a petrisi bíróválasztásra vonatkozó jegyzőkönyvet, Csiponner József és érdektársainak órasa folytán bemutatja.

93. Az aradi járás főszolgabírájának jelentése, melylyel a kurticsi bíróválasztásra vonatkozó jegyzőkönyvet, Zsulán Juon felebeszése folytán betejjeszti.

94. A ternojai járás főszolgabírájának jelentése, melylyel Blázs Simeon és társainak

léseit többé nem bírta a régi tisztelettel hallgatni és az ő házat látogató Izrael törzsbeli férfiak modorát és beszédét nevétségének találta. Epen ezért az éret, melylyel engedett Valthér rábeszélési művészetének és elhatározta, hogy jövőben életét vele megosztja, nem a boldogság és öröm, hanem inkább a kétségbeesett önmegtartózkodás érzete volt. Rachel önmagát halmozta el szemrehányásokkal, hálaatlannak és gyalázatosnak nevezte magát — de miután akádt a világon egy férfi, a ki gyenge és libái daczára szerette, más oldalról a jó isten részéről törlesztő lett volna azt követelni, hogy távol tölje nyomorban és boldogtalanságban elpusztuljon, a helyett, hogy oldala mellett az életnek örüljön.

Szerencsétlenségére a pap, a kit Walthér kiszemelt, a döntő pillanatban nem volt ott-hon. Walthér gyantotta, hogy táviratilag haldokló nagyanyjához Kanadába hívják és veszedelmesnek tartotta, hogy egy másikhoz forduljanak, a ki valószínűleg elárulta volna őket. Saját részéről jobbnak vélte várni. Addig Rachel egy pompásan berendezett háza vitte, melynek ő volt egyedüli parancsoló ur-nója, és midőn egy ízben könyvek után vágyakozott, Walthér gazdag borkötesben küldött neki néhány száz kötet regényt, életrajzot és történelmi művet. Egyáltalán Walthér majdnem minden nap ajándékozott kedvesének drága olajfestményeket, virágokat, éksze-reket és a városban járkálása közben utjába akadt minden szepet elküldött neki, azonban frigylik megoldásait nem találta sürgősnek.

Okul azt hozta föl, hogy a jelen pillanatban az „öreg” a legrosszabb hangulatban van, bizonyára rettenetes ingerült jelenet követhetnek be és megtörténhetnek, hogy az akarátával ellenkező fiút egy garas nélkül házából kikérgetné. E vesztélynek azonban annál kevésbé teheti ki magát, mert Lola Montez nevű kanczáját futtatta (Cunningham) Iszlámja ellen, mi által töredék pénzt vesztett. Hanem az öregeknek, habár átkozottul kellemetlen tud lenni, vannak jó napjai is és ha Walthernak ideje marad a kedvező pillanatot bevárni, azt teszi, a mit ő akar.

Rachel annál könnyebben engedte magát agyonbeszélteni, mert uszott a boldog-

a silyingyai bíróválasztás elleni felebeszést bemutatja.

95. A radnai járás főszolgabírájának jelentése, melylyel Beles Janos és társai odvisi lakosoknak a berzovai jegyzőválasztás elleni felebeszést betejjeszti.

96. A pécskai járás főszolgabírájának jelentése, melylyel F.-N.-Iratos községnek, szegedről ájli hozott rendszeresítése tárgyában hozott határozatát bemutatja.

97. Az aradi járás főszolgabírájának jelentése, melylyel Zsigmondházi községnek is-kolai helységek kibérlese iránt az uradalom-mal kötött szerződését betejjeszti.

98. A radnai járás főszolgabírájának jelentése, melylyel Solymos községnek a köz-segház és jegyzői lak kibérítése tárgyában hozott határozatát bemutatja.

99. A kispjenői járás főszolgabírájának jelentése, melylyel Seprös községnek, legelő-hasonbrélet tárgyában hozott határozatát betejjeszti.

100. A radnai járás főszolgabírájának jelentése, melylyel Radna községnek, a kir. kincstári uradalom által előadott új italmérsi jog megvétele tárgyában hozott határozatát bemutatja.

101. A világi járás főszolgabírájának jelentése, melylyel Galsa és Muszka körjegyzőleg szövetkezett községnek a jegyzői irnok fizetésének emelése és egy második irnoki állás szervezése tárgyában hozott határozatát betejjeszti.

Aradon, 1887. évi április hó 11-én.

Szathmáry Gyula, főjegyző.

KÜLFÖLD.

Az excentrius orosz helyzet.

A minden beten megújuló merénylet-hírek az orosz czár ellen jobban bizonyítják, mint ha ezen hírek a tényeknek mindig megfelel-nének, hogy az európai közvélemény mony-nyre tartatatlannak hiszi az oroszországi állapotokat. Ha teljesen igaz is van az orosz sajtóirodának, mely a gacsinai merényletet épp úgy a költött rámtörténetek közé so-rozza, mint a még annál is újabb merénylet-hírt, melylyel husvét reggelére kedveskedtek némely hírlapok a nyugati időszámítás szer-int ünnepelő Európának: az, hogy e hírek elterjednek, hogy nem fogadja őket minden-fel a kétélkedés mosolya, s ismétlődésük láttára nem utasítja vissza az ilyen reud-szeres felületesekbe végre is bele unót küz-dudat: az a tanúság rea, hogy Európazerte lehetetlennek tartják az egészséges fejlődés, s a belső békes consolidatio munkájának haladását oly állapotban, a melyben az állami élet alapja, s az állami tényezők által poli-tikai céljaik elmozdítása körül felhasznál-t eszközök minemlége közt kiegyenlítettellen ellentét van. Rég emlegetett, de elegszer nem ismételtető igazság, hogy az autocratia otthon, s a forradalom hirdetése kifelé nem férnek össze, s ha ez ellentétek megboszult-magukat III. Napoleonon, ki végre is izekeztet ez ellentétet minden irányban mérsékelni: nem maradhatnak azok balkö-vetkezmenyek nélkül az orosz politikára nézve sem.

Legkiáltóbban nyilatkozik ez ellentét az orosz politika ismert sajtóbeli szörvívőjé-nek, Katkownak egyéniségében. Senki ná-lánál vakmerőbben nem hirdette a forradalmat a Keleten. A hatalom legitím birtokosai Athénben, Belgrádon, Bukarestben, Sophiában, sőt Serajevoiban is ez ur előtt csak bitor-lók, a kikkel szemben, a mint mondani szokás, minden eszköz jó. S minden eszköz jó azok ellen is, kik csak távolról akadályozzák e területen a felforgatás művét, mely az orosz publicista szerint az orosz érdekekre egyedül udhozó. S azért egyik nap Németország, más-ik nap Angolország, harmadik nap monar-chiánk elhözhangzik Katkow gyűlöletű li-begő boszúkiáltása, a felforgatás forradalmi jelszavainak kíséretében, a czári kegy ve-delme alatt. Ma már arról is van ismét szó,

ságban és nem volt képes helyzetének hátrányait megítélni és szívesen engedte ajkait egy csókak lezártni, ha azok egy fagztó kérdés tétele végett megnyitáltak. Némelykor, ha második reggelizése alkalmával komor gondolatai támadtak vagy ha a fényesen berendezett helyiségekben megunta a czéltalan bolyongást, reménykedhetett az estére, melyet Walthér rendezés nála töltött és a mely esetleg pompás setakoeszásra nyújtott kilátást holdvilág mellett a hosszú, üres ut-czákon.

Walthér folytón oly barátságos és sze-retetteljes volt irányában, hogy halátlanság-nak vélte őt kinözni. H-sz az öreg Hampton nem maradtott örökké rossz hangulatban, és mihielyt okosan lehet vele beszélni, sorsa kétségkívül a legkedvezőbb módon lesz el-döntve. Addig megkísérlet a boldogságot élvezni és türelmenlenni.

Farkasok és bárányok.

Az üzletvilágban joggal törték a fejüket azon, hogy Mr. Hampton hol veszi amaz óriási összegeket, melyeket fia az utóbbi években elpazarol és miután a Valtstreeten semmi sem marad titokban, nemsokára gyannu tá-madt, hogy a Hampton és fia czégnék titok-ban valami inkább jövedelmező, mint beest-letes vállalatuknak kell lenni. Ha e mellett tekintetbe vették a Löwenthal és társa czég kiterjedt üzletét, a mely czég közudomás szer-int magánvagyon nélkül óriási hitelt élvezett, akkor könnyen rájöttek a zárkövetkezésre, hogy nem Löwenthal és társa, hanem Hampton és fia a valódi tulajdonosai a „Maid of Athens”-nek, mely az utóbbi időben oly me-ses ostalékokat fizetett.

Mr. Palfrey, a kinek rosszakarata gyö-nyört okozott kinyomozni azt, hogy tulajdon-kepen ki rejtozik Löwenthal mögött, zajtalan tuzgalommal folytatta kutatásait és a titokba bevont ügynökök segítségével sikerült neki a tények egész sorozatát megállapítani, a melyek mind reá vallottak a Hampton és fia czégre. Most már csak az volt a kérdés, hogy az összegyűjtött bizonyítékokkal mit tegyen, miként használja fel azokat és érett

hogy e czári forradalmár végleg diadalmas-kodott azokon, kik az eszély és óvatosság ér-dekeit képviselik Szentpétervárott s Giers bukását újra valószínűnek hirdetik a távira-tok. S a mig oly örületes irányzatok szere-pelnek Oroszország politikájá elé, addig nem fog az európai közvélemény csodálkozni a legváratlanabb hírek hallatára sem Szent-pétervárról.

Szerbia és Bulgária. A Havas-Ugy-nökség jelentése: Ugy látszik, hogy Szerbia és Bulgária közt a Bregovo területének kéré-désében létrejött a megegyezés: az erre von-naköz szerződést ma a legközelebbi időben alá fogják írni. Stambulow regens a husvéti ünnepekre valószínűleg cslárdjához fog utazni.

A sobranje megnyitásának elna-polása. Battenberg Sandor herceg tanácsá-ra a bolgár kormány a sobranjenek e hó 32-ikére tervezett egybehívását bizonytalan időre elhalasztotta. Hir szerint Törökország kijelentette abbeli kvszégét, hogy csatlakozik az osztrák-magyar-olasz szövetséghez.

LEGUJABB POSTA.

Az európai helyzet javulása.

Párisi jelentések szerint, a political helyzetben határozott javulás állott be. Minden hatalom a béke fenntartásán fáradozik, s a political láthatóattól elűntek a fekete felhők. Ez az örvendetes eredmény az európai állam-ferfiak elővigyázatán kívül főkép Oroszország magatartásának tulajdonítandó, mely teljes szabad elhatározásának megóvásával Francia-országgal jó viszonyt tudott fenntartani. Határozott szövetség a két állam közt nem létezik ugyan, de meg van a lehetősége annak, hogy a két állam, egyik vagy egy-öntetleg jár el s már magában véve ez a lehetőség, valamint az a körül-mény, hogy e két állam hadereje együtt-ve egyensúlyban lehet más államokéval. Al-kalmas a békes kilátások erősítésére. Szem-ben a német lapok némely részének folytonos vádaskodásával, mely szerint Boulanger tá-bornok folyton a háborun túri az ezét, s egyedül Bismarck herceg a béke fenntartója, hangsúlyozzák, hogy a francia politikai kö-rökben nem kételkednek ugyan a birodalmi-cancellár békes szándékában, de az is igaz, hogy a francia kormány formális békenyit-lakozatokat tett és eléggé megbizonyította, hogy a béke megzavarása esze ágában sincs.

TÁVIRATOK.

A magyar quota-küldöttség Bécsben.

Bécs, április 14. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A magyar quota-küldöttség ma itt tar-tott ülést; holnap lesz a két államfél küldöttségeiből alakított albizottságok-nak első ülése, mire a magyar kül-döttség ismét ülést tart. Vasárnap a tárgyalások valószínűleg véget fognak érni.

„ARADI KÖZLÖNY”

(megjelen minden nap), előfizetési feltételei. Helyben hához hordva: Egy évre 12 frt — kr Fél évre 6 — „ Negyed évre 3 — „ Egy hóra 1 — „

megfontolás után azon különös határozatot hozta, hogy egyszerűen magának tartja azokat. A gyűjtött adatoknak talán valamikor értékük lesz és ha nem — ez esetben is ér-deke volt azt tudni, hogy ki esalta meg őt. Palfrey kevesett törődött az elveszett pénzzel, kivált miután a „Maid of Athens”, a veze-tésnek más kezekbe jutása óta jó hírnevét visszanyerte és a részvényesek zsebeit töltötte; de bosszantotta hogy valaki elég ravasz volt bosszbad idon át őt, így rászédni.

A „Maid of Athens” és több más ezüst-bánya sikerei utóbbi időben a bányapapirok-ban való úzerkedésnek hatalmas lendületet adtak. Még a teljesen kiaknázott bányák is újra mestergesesen föléledtek és az árfolya-mok emelkedtek és bányalottak kiszámitha-tatlan módon. A közönség hangulata — fel-izgatva azon óriási gazdaságról elterjedt hí-rek által, melyet a Colorado-bányák útjánme-gyes gorsasággal szereztek — az efajta rész-vényállatot iránt annyira kedvező volt, hogy majdnem minden alapító dus aratásra számíthatott és Cunningham, a ki az ilyen hangulatot jó eleve kiszámította, nem állha-tott ellen a kísértésnek, hogy az alkalmat nagyszabasu fogásra fel ne használja.

Talán nem volt éppen szándéka csalni, de mindenesetre jó esomé pénzét akart nyerni és hogy kinek a zsebéből folyik az övébe, azzal vajmi keveset törődött. Teljesen joga-sultnak tartotta, hogy a hiszékeny emberek könnyenlívőségéből hasznot huzzon és ebből ép oly kevéssé csinált lelkiismeretbe való dolgot, mint mikor a csuka a gyantatalanul feléje uszó pisztrángot eluyeli. A világ sora mindig az volt, hogy a nagyobb halak fel-falják a kisebbeket és a nagyok ezt a beren-dezést mindig kitűnőnek találják.

Miután Cunningham és czára mindenféle terveket készített és jól átgondolt, hirtelen lángeszű gondolatok támadt. Még akarta venni a „Maid of Athens”-t! Tudta, hogy a bá-nyát megnyitása óta nagy erélyvel aknázták és gyantította, hogy rövid idő alatt ki lesz merítve, de ez csak annyiban jött figyelembe, hogy befolyást kellett gyakorolnia a vétel-árra. A bányát jelenleg a legjobb birben ál-lott és mi sem volt könnyebb, mint egy na-

Vidékre postán szétküldve:

Egy évre	14 frt — kr
Fél évre	7 — „
Negyed évre	3 — „
Egy hóra	1 — „

Az előfizetési pénzeket kérjük, legzezl-szerűbben posta-utalvánnyal, mielőbb beküld-teni, hogy a lap pontos expedícióját fenntar-dás nélkül teljesíthessük.
Arad, 1887. április hóban.

„Aradi Közlöny” szerkesztősége és kiadóhivatala.

N A P T Á R.

Április 15. Péntek. Róm. cath. naptár. Neszte vt. Prof napt. Olimpia. Görög orosz naptár (Április 3.) Ni-ketas. Nap két 5 óra 13 perczkor. Nap nyugszik 6 óra 48 perczkor.
Április 16. Arad város közigazgatási bizottsága-nak ülése d. u. 3 órakor.
Április 17. Wilhelmj Agost bangerevénye a Kris-pin-féle terebben.
Április 25. Aradmegye törvényhatóságának közgyű-lése d. e. 9 órakor.

H I R E K.

Arad és Vidéke.

Aradváros közigazgatási bizottsága ma délután 3 órakor tartja meg rendezé havi ülését a városháza tanácstermében.
Az aradi törvényeszk uj bírói. A hivatalos lap tegnap érkezett száma közli, hogy Ő Felsőge az igazságüg i minister előterjesz-tésére az aradi törvényeszköz Petróvsky József béke-esabai és Földes János aradi járásbírói albirokat nevezte ki bírákká. Mindkettőben kiváló erőt nyer törvényeszkünk. Petrovsky József már régebben működik iro-dalmi tereben is; a közigazgatási nagy munká-járól több ízben volt alkalmunk megemlékezni; Földes János pedig már hosszú idő óta egyik ügy képzettségében, mint rendkívüli te-vekenységben kiváló bírja az aradi törvény-kezésnek.

Uj-onczfelülvizsgálat tartatott tegnap délelőtt a megyeházán. F á b i á m László tu-ispán elnöklelte alatt a bizottságban polgári részről még Parecz Gyula dr. főorvos. katonai részről pedig Kuttig Albin vezérőrnagy, Hehle József dr. törzserorvos és N a v r a t i l ő n g e a közös hadsereg kép-viseletében és J a b l á n c z y Sándor alez-reces, M a t a v o v s z k y Nándor dr. főorzsorvos a honvédség képviselőiben vettek részt. Elővezetett arad város, az uj-aradi, radnai és pécskai járásközből összesen 83 hadköteles. Ezek közül besoroztatott a közöa hadsereg kötelékébe 2, a honvédség részére pedig 6 ujoncz. Alkalmatlannak találtatott 73, figye-lés vagy gyógyítás végett kórházba küldetett 2. Azonkívül pedig megvizsgáltatott egy 39. gyalogezredbeli ujoncz, a ki alkalmatlannak és elbocsátandónak osztályoztatott.

Az aradi m. kir. adóhivatala a temesvári pénzügyigazgatóság által a pénzügy-miniszteriumhoz felterjesztett kérsét az uj irodai butorok beszerzése végett a pénzügyi-miniszterium egyszerűen visszautasította azzal a megjegyzéssel, hogy a régi butorok kijavitás-át sem engedélyezheti az alkalmossal.

Katonai vendég. K o l l a r s tábor-nok, J a n k ó Frigyes főhadnagy és J á g e r Sándor főhadnagy segédítészjei kíséretében ka-tonai vendég meg ma elhagyja városunkat.

Véglegesített tanító. Uj-Panát köz-ségben f. hó 13-án K r e s z Károly ideigle-nes tanító a B é n i d y Antal br. önlöklete alatt tartott választáson véglegesítettett.

Gyula napja Pécskán. F. hó 12-én, Gyula napján — mint pécskai levelezőnk írja

gyobb társaságot alakítani és a „özönségnek négy vagy öt millió dollár értékű részvényt a nyakába varrni.

Közöte gondolatát több, vele barátsá-gos összekötöttesben álló nagy tőkepénzesszel és ezek is az első pillanatra felismerték, hogy itt milliókat lehet nyerni. Abban egyeztek meg — feltéve, hogy sikerül a bányákat megszerezni — hogy körülbelül háromszor annyi részvényt bocsátanak ki, mint a mennyi a vételár és ha a részvények árát ese külyre, például tíz dollárra szabják (mi által azok özvegyeknek és árváknak, szegényeknek és gazdagoknak hozzáférhetővé válnak) alig lehet kételkedni, hogy rohamos keletre talál-nak és talán még a kibocsátási árnál drá-gábban is eladhatók lesznek.

Az a körülmény, hogy a mostani tulaj-donosok az eladásra egyáltalán nem mutatnak hajlandóságot, az emberi természet emez sla-pos ismerőit nem hozta zavarba és miután a tervet éretten megfontolták és kölcsönös titok-tartást fogadtak, elhatározták, hogy valamennyi részvénytulajdonosnak, a kinek befolyása megvásárolható és megvásárlásra érdemes is, hozzáférhetőségét próbára teszik és a legkö-zelebbi közgyűlésen egy, a bányá eladására hajlandó többséget biztosítanak maguknak.

Cunninghamnak első gondja volt vala-melyik irányadó hírlapot szolgáltatásra leköté-lezni és ez már e legközelebbi számban kezdett utalni arra, hogy az ezüstbányákba való tőkebefektetés egyáltalán nagyon kocz-kázatos dolog.
Mánap élezelődött ezen tárgy felett és pár nappal később egy czikk jelent meg, mely figyelmeztető és beható módon tárgyalta annak lehetetlenségét, hogy a bányavállalatok aprób részvényeset pénzök ho-vafordítását ellenőrizhessék, egyuttal utalván arra, hogy egy lelkiismeretlen szövetkezet-kü mennyire könnyű büntetlenül csalni és ra-bolni. — E fejtegetésekben czérlás rejlett a „Maid of Athens”-re, melynek vezetőit a törvény szigora meg mindig érte.

A filiszter leánya.

[40. Folyt.] (Regény két kötetben.)
Írta: *Hjalmar Hjorth Boyesen.*
— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: H. B. —
MASODIK KÖTET.

IX. Komoly következmények.

Halványasága és szemmel látható szomorúsága annyira meghatották, hogy ez igazott pillanában oly dolgokat mondott, melyeket teljes bidegyrével bizonyára nem szalaszt ki száján. Hogy Rachel kezével megkínálta, ez talán nem volt annyira csodálatos, miután már előbb is tett ezt sejtieni engedő czérlá-sokat, de hogy több óra hosszajz küzdött a fiatal zsidó leány vallásos előítéletével és a szerelmes élelműségével és logikájával be-bizonyította neki, hogy ez előítéletek, vala-mint minden többi melléktételek, szerel-méhez mérve teljesen haszontalanok és tart-hatatlanok, ez ékesszólási tehetségre mutatott, melyet pedig legjobb barátai sem teteleztek fel benne.

Rachel szemében Valthér nagykná (mint föl és egy kis könyvezés és gondolkodás után ráhagyta magát vételni, hogy másnap a ki-tűzött helyen találkoznak és a legközelebbi paphoz mennek, hogy megesküdjének. Az utóbbi időben annyira boldogtalan volt, oly egyedül és elhagyottnak érezte magát, hogy nem volt bátorsága az előtte álló hosszú, ko-mor jövővel szembe nézni, ha szerelmének fénye többé nem világít. Az ily életnek vége csak megőrülés vagy korai halál lehetett. Valthérral való megismerkedése és együttes, pompás kirándulásai óta, továbbá a nagy, vidám világról való elbeszélései óta Rachel látköre táglult és az általa előbb végzett, ki házi foglalatosságok és kötelességek, most unalmasnak és semmitmondóknak tet-szettek.

Kétségbeesetten tapasztalta, hogy a farm-ban való nyári lakás és ott a Vellingfordtal való érintkezés mily nagyon megváltoztatták őt. Bármennyire igyekezett is, Simon elbeszé-

— lelkes és szívből jövő ovatiók tárgya volt Kállay Gyula pécskai szolgabíró. Hogy a kiváló hivatalnok és jeles férfi mily általános szeretetnek örvend, bizonyítja, hogy nemcsak a község teljes intelligenciája kereste fel üdvözlésével, de egyre-másra hozták az üdvözlő leveleket a tanjai lovaslegények és kildöle a jókívánatokat a táviró. A szolgabíró ur vendégszerető házában valóban lucullusi lakoma fogadta a jökröndi társaságot, melynek során először Köpfer György főszolgabíró emelt poharat az ünneplésre. Ezután még számos toaszt mondatott, köztük igen szellemes a Réty Károly uré. A társaság hosszu ideig maradt együtt a városi a házigazda lelkes elzetésével osztott szét.

— **Bünyűl tárgyalás.** Az aradi kir. törvényszék elött jövő kedden, apr. 19-én délelőtt 10 órakor fog végtárgyalás tartatni Krejter Magdolna 18 éves hajadon gyermekölési bűntettében.

— **Üjenczolás a borosényi járásban.** Borosényi járásban Korbendó Kálmán, utóbb Páris Gábor polgári elnöke alatt a tegnapi napig tartott a sorozás. A tényleg kiállítandó újenczolatok a hátrálékkal együtt 37 főnyi volt. A póttartalék számára pedig 26 újenczolt állítandó, míg a honvédség legkisebb kiegészítési szükséglete 15 főben állapított meg. Előállított az első korosztályból 244, a másodikból 252, a harmadikból 302 és a kivételesen felhívott negyedik korosztályból 213, tehát összesen 1041 adtköteles. Ezek közül az első három korosztályból 49 és a negyedikből 10 sorozatot tart a közös hadsereg és egy sem a póttartalék számára. A hátrálék tehát 28 fő a közös hadsereg részére. A honvédség részére a négy korosztályból összesen 46 újenczolt lett bevezetve.

— **Az államvasutak igazgatósága** — mint értesülünk — a radnai nyári omnibuszot az idej négytízre engedélyezni fogja. Adon is a vonat délután 2 órakor fog elindulni. Így legjobban is megfelel a község kényelmének.

— **Athézezők győztesztár.** Az aradi pítányi hivatal mint első fokú egészségügyi öszeg engedélyt adott Rozsnyai Mátyás győztesztárnak, hogy a Szabadságtér számú házban levő realjogi győztesztárt május elsején az Rátócs-utca 1. szám alatti sajtó házában a Szabadságtérre néző ömlöközésre tegye át.

— **Uj közgyám.** Fakert községben Vasváry Ferenc választott meg kör közgyámmá.

— **Az írói fegyvergyakorlatok** első turusa ápril hó 18-án veszi kezdetét. Figyelmeztetnek mindazon tartalékosok, a kik az számba beesnek, hogy a katonai öszegvénnyel jelentkezzenek a mennyiben már előző turusra behivatott, behívójegyeiket magán elvették.

— **A színi elő dások** a melegebb idő álltával most már 7 és fél órakor veszik zdetüket.

— **Gyilkosság egy nászmenet** előtt. Szabadságban történt Bogye Stefan és György Anna lakodalmi alkalmával, hogy násznép vigan haladt végig az utcákon és a kadalmas nép közül Pakurár Tódor több len lövöldözött, ki háza ajtajából a nászmenetben gyönyörködött, Pakurár golyója által arcaán sebeztesített. Az asszony a kapott seb következtében egy hó elteltével meghalt. Az aradi törvényszék a bűnygyben tegnap délelőtt tartott végtárgyalást. Kihallgatták a tanukat, kik mindnyájan abban a véleményben voltak, hogy a szerencsétlen asszonyt csakis a Pakurár golyója találhatta meg, mivel revolverrel nem lött. A kir. ügyész, Madzsa Károly dr. vádindítványának meghallgatása után törvényszék visszavonult és rövid tanácskozással Pakurár Tódort a gondatlanság által okozott emberölés vádjában bűnösnek mondta és a büntető törvénykönyv 290. §-a értelmében egy évi fegyházra ítélte.

— **Megjutalmazott hivatalnokok.** Az aradi főfelügyelőszék tartozó hivatalnokok közül az idők Ötvös Gáza, Emberg Iván és Kodály Victor 40—40 ft és Zboray Jenő, Prohászka József, Tagányi Gusztáv 30—30 ft jutalomban részesültek.

— **A kanyaró Kurtison.** Kurties közösgben a kanyaró járványa még egyre tart a vezára annak, hogy az iskolák bezártak és összes övintézkedések megtétek, még mindig terjedőben van. Eddig összesen 109 betegülés történt, melyek közül 70 gyógyulással és 25 halállal végződött. Apolás alatt még 14 beteg van.

— **A borossebesi járásban** f. hó 19-én színi kezdetét a sorozás.

— **Lócs Rozsó** adófelügyelő fardhatatlan munkássága és hivatalának lelkiismeretes vezetését a pénzügyminiszterium által 200 ft jutalomban részesült.

— **A Krispin-kolna betörője.** A rgyeoni Jun tegnap délelőtt állott az aradi törvényszék előtt és bevallotta, hogy Krispin József koraszínűt kolnáját ő törte. A törvényszék elnök arra a kérdésre, hogy miért tette ezt? Argyellán könyekre fakadva elpan: szolta, hogy innég és nyomorúság kényszerítette a galád tett elkövetésére. Neje ezéltől egy évvel halt el és három neveltlen gyermek maradt az ő gondozása alá, kiknek nem birt egy talás nyeret adni, munka után nem nézhetett érmekei miatt. Azt hitte, hogy a kolnában állt valamit, mivel gyermekei inségén segíthetne. A törvényszék tekintetbe vette az elvált körülményeket és Argyellán szót 6 hónapi fozságra ítélte.

— **Adóhivatali gyakornoki vizsga.** Tegnap délután az adóhivatali helyiségben Jelenik Lajos pénzügyi helyettes igazgató Rácz Károly és Gubik Nándor hivatali gyakornokok jó sikerrel tették le a

megkivátozó gyakornoki szóbeli és írásbeli vizsgálatot.

— **Csodnyítások.** Deutsch Zsigmond b. gyulai be nem tegyztet kereskedő, Szűts Balint makói, Ujlaky testvérek mezokövácshazi és Lekisch Alfons zámli lakosok ellen a esd megnyitattott.

— **Megjutalmazott jegyzők.** A lapunk tegnapi számában említett jegyzőkön kívül még Barbuva Miklós oláh-pécskai 33 fttal; Redrich Lajos k. perégi, Póvácsay Soma m. pécskai, Vermeš Alfréd m. bodzasi, Oláh Árpád n. perégi, Rajla Zsigmond székelyi jegyzők 15—15 fttal részesültek az államok behajtása körüli tevékenységükért jutalomban.

— **Egy O.** Lapunk tegnapi számának távirati rovatában adunk hírt arról, hogy Tiszabód községben Fábry János urasági szolga egy hatalmas öszeg eltulvajlása után megugrott. Ez a summa összesen 43,000 ft. A szedőgyerek azonban adakozó hangulatban lévő, még egy O-t tett a numerushoz. Már pedig hogy Tiszabódra össze-vissza 430 000 ft készpénzt ellopni lehetne, nem hiszik el még az adóexcutorok sem.

— **Ott hagyták a lopott lovakat.** Mondorlakon Frunze Petru egy szép délután meglátogatta Venetue Vasiliie barátját és magához eszalogatta estére egy pohár pálinkára, mivel igen fontos megbeszélési valója van vele. A fülbe sugta buszusok közben, hogy ideje lenne valamit szerezniük. Venetue megígérte Frunzenak, hogy a juhok megfejeése után ellátogat hozzá. A mi meg is történt. Ekkor aztán elhatározták, hogy Kosztrás Illie mondorlakli lakos istállójából két lovat lopjanak el. A két lovat szépen kihozták az istállóból anélkül, hogy valaki észét vette volna és a mondorlakli határon lakó egyik régi barátjukhoz vittek, a ki nem engedte meg, hogy nála bekössék. Így nem volt hová vinniük. Az idő későre járt, majd hajnalodni kezdett. A két lökötő leszállott a lopott lovakról és szabadon bucsóztak. A lovak haza mentek előbbi gazdájukhoz. A vizsgálat folyama alatt a lökötők beismerték tetteiket és a kir. törvényszék előtt a napokban fog ez ügyben a végtárgyalás megtartatni.

— **A b. gyulai kereskedő-íjzak** társulatának mult évről szóló titkári jelentése szerint az egytelnek 110 tagja van, vagyoni állása pedig a következő: Készpénz 300 ft 81 kr., a szerelvények értéke 25 ft 98 kr., a könyvtár pedig 196 ft 41 kr. Összes vagyoni értéke 523 ft 20 kr. A könyvtár 130 önálló műből áll 259 kötetben, melyek közül 122 magyar és 8 német. Az egytel 16 lapot járat, köztük 12 magyar és 3 német lapot.

— **A derek huszár.** Tegnap délelőtt a templom-utcában egy közhuszár lovon ilve vezetett haza egy gyönyörű barnapaj lovat. A vezetett ló valamitől megvadultá lerántotta a huszárt a földre, de a derek huszár hanyat esve sem vesztette el lélekjelenetét és mindkét lónak kötélféket keményen szoritotta kezébe s így vonszoltatta magát a templom-utczán végig, míg nagy nehezen egyszer talpra állott. A derek huszárnak egy kis rázkodás és a kövzetten kapott egy pár kisebb surlódásnál nagyobb baja nem történt.

— **Iparigazolványt nyertek.** Békés megyében B.-Csabán: Reisz Mihályné szatocs-üzletre és koresma-iparra. Dobozon: Puskás János koresma-iparra. Kétegyháza: Molnár József cipész-iparigazolvasára.

— **Czégtörles.** Montag M. és fia makói czég hivatalosan töröltetett.

— **Egy zongora** és egyéb házi butorok szabadkiszől eladók. Tudakozódhatni kiadó-hivatalunkban.

— **x. Figyelmeztetés** Nagy maradékeladás. Egy posztó, lovasgyapjuszövet és szőnyegraktárunkat a leltározás előtt mennél inkább megkisebbitünk, a lehető legutjánosabb árban engedjük át a t. c. közösgnek. Spitzer Jakab és fia Arad.

Hazánk és a főváros.

— **Időjárás.** Hazánkban: Délkeleten, részben dényugotias mérsékelt szelek mellett, a meleg nagyobb a lényomás mindenütt kisebb lett. Az idő többnyire derült, dényugoton felhőzésekkel. Eső Selmecsbányán derült. Kiliás a jövő időre: Hazánkban: Vátozó közbén napos, meleg, kissé szelebb időt várhatni, helyenként esőt.

— **A királyné Temesvárott.** Egy temesvári lap értesítése szerint, a királyné a napokban meg fogja látogatni Temesvár városát s Bazasiön keresztül hajón Orsovára megy s onnét visszatér a Herkulesfürdőbe. A királyné és alkalommal valószínűleg találkozni fog leányával, Mária Valéria főhercegnővel, mivel aztán együtt utazik Herkulesfürdőbe, hol a főhercegnő is hosszabb ideig fog tartózkodni. — Wiederhofer dr. udvari tanácsos és a királyné udvari orvosa, Mehadiáról visszaférkezven, Bécs elé való útjában Budapestet is érintette. A tanácsos Mehadián abból a ezéltől idözött, hogy megvizsgálja, vajlon a fürdőhelyi megfelelő tartozkodó hely lesz-e egészségi szempontból Mária Valéria főhercegnő részére. A főhercegnőnek Mehadiába való utazása egyébként csak későbbi időre van tervezve. Hír szerint a közelebbi időben a román és szerb királyi pár meglátogatja a királynét a mehadiái fürdőben.

— **Tisza Kálmán** miniszterelnök szerdán este több napra Bécsbe utazott.

— **Berczik Árpád** kitüntetés. A hivatalos lap közli a következő kitüntető sorokat: Magyar miniszterelnök elterjesztésére, Berczik Árpád ösztálytanácsnok és a miniszterelnöki sajtó-öztály főnökének a miniszteri tanácsosi címzet és jellegzetesen adományozom.

— **Egy csik-tusnádi székely és a király.** A „Pesti Hirlap”-ban olvassuk e józú, anecdotaszerű esetet: Midőn a király 1852-ben Csik-Tusnádon járt, a furdó-bizottság egy talakt ajándékozott ő felségének, de a birtokbavétel mind mostanig elmaradt. Szilágyi Zsigmond furdófelügyelőnek az idén az a gondolata támadt, hogy ő felségét nevenap-

ján írásban megköszönti s birtokának értékesítésére alattvalói hódolatalt lelkeri. Arra nézve, miként juttassa levetel ő felségéhez, ismét egy épen ily naiv gondolata jött. A nyáron Tusnádon levő Máthé Domokos udvari fogorvos címéből azt következtette, hogy ő az udvarnál lakik. Különben nem hívják udvari fogorvosnak. Irthéban hozzá egy levelet s felkérte, hogy a király ő felségének adja értésére tusnádi birtokának miben letet s az ő névnapj üdvözölj iratát juttassa felségés kezébe. A királyhoz intézett levélben emlíndia Szilágyi „hogy a telek 1852 óta mindig a felség neven van, a tusnádi furdó drága kincses hely, kéri Ő Felségét, hogy figyelmét fordítsa rá s Székely földre, telke feltartásával árrassza rá kegyelmét. Vigyje el, nem fogja soha megbánni Ő Felsége.” A Máthéhoz irrt levélben érdekesen adja elő: „hogy ő 16 év óta gondozta a furdót mindig fajt neki, hogy az a drága kincs elrejtve használatalanul áll: óhajította volna a felségnek emlékeztetnie hozni, de nem volt alkalm: azt hiszi, Ő Felsége akkor mindjárt elfelejtette ezt az ajándékozást. Nagy kegyesség s a tusnádi furdó hasznos lenne, ha azon telekre bár egy emléket állítatna Ő Felsége. Kérte a fogorvost: hogy ha jónak látja, sorait küldje el, vagy legálább, mikor Ő Felségével találkozik (szószertint így van) akkor adja értésére.” A kész orvos József nap előtt a belügyminiszteriumi elnökség utján a kabinetirodába juttatta Szilágyi Zsigmond névnapj üdvözlét és felségi kérvényét s Pápai udvari tanácsos megígérte, hogy Ő Felségének tudomásra hozza.

— **Schlauch püspök** czáfolata. Szathmári jelentések szerint az a hír, hogy Schlauch Lőrincz szathmári püspök a n. váradi püspöki szék betöltése felől nyilatkozott, a püspöktől nyert értesítés szentit alaptalan. E czáfolat természetesen csupán a nagyevő püspök állítólagos kijelentéseire vonatkozik, s magát azt a más forrásból is megértesített tény, hogy n. váradi püspök Schlauch Lőrincz lesz, nem érinti.

— **Halálós végű párbaj.** Varasdban szerdán Vojtky Jankó gróf és a 12-ik uhlanus ezred egy hadnagya közt pistolybárbaj volt, mely Vojtky gróf halálával végződött. Vojtky gr. segédei Nugent gróf és Cernkovich képviselő voltak.

— **Rövid hírek.** 35 éves ágó család érkezett Bukovinából a napokban Beszterczere, hol a szegényebbek javára a magyar kaszinó gyűjtést rendezt: még tizenöt család jön s valamennyien Pancsovára igyekeznek. — Nagyváradon a 37-ik soredred tisztikara husvét vasárnapján ünnepléyyel ünnepelte meg Fischer György alezredes negyvenéves szolgálati jubileumát. — A pozsonyi „Grenzboten” volt szerkesztője, Hofer Adolf az utczán hirtelen megbolyodott. — Szombathelyt meg ez évben megkezdik a lovaskaszárna építését, mely 1,300,000 ftba fog kerülni. — Zágrábban hetőn nagy katonai verekedés volt, a katonák egymásra lövöldöztek, a megjelent őrtáratnak ellenszegültek, egy hogy a tiszt lövetett s egy katona holtan terült el, többben megsebesültek.

A nagy világ.

— **Erzsébet főhercegnő házi nyulacskaja.** A kis Erzsébet főhercegnő kedves ajándékot kapott husvét napján. Édes anyja, Stefánia főhercegnő Asszabából hóféher nyulacskát küldött neki. A pompás állatot, mely „Muecz” névre hallgat, husvét vasárnapján reggeli 7 és 8 óra közt kapta meg a kis főhercegnő. Aranyos kosárkában vitték be neki különböző alakú piros tojások közt. Az apró állat előzőr husvétit komolysággal tilt a kosárban, de midőn megpillantotta új urnője kutyacskáját, kiugrott a kosárból s nyul és kutya néhány-szor körülfutották a szobát. A kis főhercegnőnek annyira megtetszett e játék, hogy maga is részt vett benne, aztán ölébe kapta a jövevény állatot, befutott vele a „papa” szobájába s bemutatva a trónörökösnek. Délután a fehérke állatot szallagokkal cicomázták és ékesítették fel. A trónörökös megígérte leánykájának, hogy a kis nyulacskára számára apró istállót gondoskodik.

— **Harminczkilenc évig a király bakján.** Michalek Márton udvari kocsis, ki a királynak közel negyven éven át volt a kocsis, nyugdíjaztatni fog. Bécs lakossága jó ismeri az öreg kocsisit, miután Ő Felségét majdnem minden kikocsizás alkalmával ő kísértte. Michaleket a napokban magához hívatta Thurn-Taxis herceg főlovászmeister s barátságos módon tudta vele, hogy Ő Felsége azt óhajta, hogy Michalek oly sok évi hű szolgálatai után napjait nyugalomban töltse s Ő Felsége elrendelte, hogy évi nyugdíja 1000 forintra emeltessek. Hozzá lette a főlovászmeister, hogy nyugdíjazása ne essék neki rosszul, miután Ő Felségének az az óhajta, hogy hosszú, hű szolgálata után a nyugalmat meg sok éven át élvezhesse. Midőn ezt tudult adták az öreg kocsisnak, szemébe könyök gyültek a meghatottságtól. A király kocsisának életrajzából fölemlítik ezuttal, hogy 1815-ben született Sicherben Königrätz mellett, mint 14 éves szuhanc Harrach Ferencz gróf szolgálatába került, hol 1840-ig maradt, majd 1848-ig Nádasdy Tamás grófnál szolgált s itt ismertte meg őt Grünne gróf, Ő Felsége akkori főlovászmeister, ki udvari szolgálatba szerződtette. Egyesége és pontossága által csakhamar megnyerte felebbvalói bizalmát s Ő Felsége kocsisának bakjára került, mely magas polezon 39 éven át állt.

— **A babonás Munkácsy.** Munkácsy jelenleg csak egy dologgal foglalkozik: egyik vázlatot a másik után csinálja ahhoz a menyegyzethez, melyet nála I. Ferencz József király megrendelt. Minden nap új meg új gondolatai jönnek, melyek közül még egyet sem talált melőnözni ahhoz a műhöz, melyet maga is művészi tevékenysége koronájának nevez. Pé-

nap előtt egyszerű eszmeje volt a művésznék s már elkezdte azt papírra tenni, midőn egyszerre csak rámaszott egy óriási pök. Ijedten tépte szét a művész a papírlapot s felkiáltott: „Ime most újra kezdelem, mert ez a pök csak bajt hozott volna a képre!” A felhasználandó modell-ken is újjal-nappal töprende-dik: rövid idővel ezéltt új költségen két fiatal leányt hozatott Rómából, kiknek arcvonásait dicsérték, de a mint megpillantotta őket, nem találta a műhöz elég szépeknék.

— **Az új bajor király.** A hajor regensége első éve nemcsak a lejár. A hivatalos körökben — mint a „P. Lloyd”-nak Münchenből írják — tagadják ugyan, hogy a regenshercege nem sokára a királyi czimet fogja felvenni, de azért e hir egyre erősebben tartja magát. Nem csakoly mértékben mozditja elő e hir alaposágában a híret az a körülmény, hogy a regens név- és születésnapj Bajorországban ép oly ünneppéggel állik meg, mintha valóságos király lenne. annak daczára, hogy a hajor alkotmány, a hercege regens számára nem határoz külön kitüntetéseket. A katonaság körében el van tiltva, hogy Ottó királyt poharat emeljenek és a müncheni indulóház királyi várótermében a regens-hercege arczképe függ. Az új öreppenzeken a király arczképe nem látható, daczára annak, hogy az alkotmány ezt határozottan rendeli. Hír szerint a kormány csak a választások eredményét várja, hogy megtudja, vajjon szálthat-e oly többségre, mely az alkotmány megváltoztatására szükösége. Ottó király nem gyógyul fel soha, megmarad elfeledve kastélybörtönében és Luitpold lesz Bajorország királyja.

— **Ujabb részlet a czár elleni merénylő-hez.** A legutóbbi s már valósággal mysticus halmályba burkolt merénylőről a „Przegond” pétervári tudósítója a következőket írja: „Márcz 29-ikén, délután 1 és 2 óra közt, mikor a czár reggelije után kísétált a gacsinai parkba, az egyik szobából lövés dörögött el. A golyó gyengén surolta a czár karját. Az uralkodó azonnal a lövés irányra felé futott, mire egy második lövés dörögött el. Az örség felriadt, katonaság özőnlötte el a helyszínét és látták, a mint egy erős lövős ember, minők a czár kíséretéhez tartozó lovasok szoktak lenni, meuekltni akart a parkból. Egy katona a czár „arany szadából” lött és eltalálta a meuekltnőt. Ez elbukott, de csakhamar felkelt és ismét szökni akart. De a katonák elfogták. Mi történt vele, nem tudni. A czár, ki különben nagy lélekjelenetet és bátorságot tanusított, az eset után elment a kaszárnyába s ott szigorú hallgatást parancsolt az „arany szad” legénységének. Erre visszatért a palotába, hol a czárnet nagy izgatottságban találta. A nihilisták fenyegető proclamatiókat böcsötözték ki, melyek angol papírra vannak nyomva. — Mint az „Independance Belge” jelenti, egy ujabb öszeszkütvést fedeztek fel, melynek az volt a czélja, hogy a czárt megölje kaukázusi útjában. A rendőrség három anarchistát fogott el s a náluk talált levelekből értesült az öszeszküvésről. A czárt értesítették e felfedezésről, ki mindamellett megmaradt előbbeni tervénél, hogy a Kaukázusba elmegy.

— **Egy szerb hős emlékezete.** Obrenovic Milos, a szerb szabadsághős emlékét méltóan ünnepeleék meg Szerbiában. Szerbia felezbabulásiának napján Belgrádban istentisztelet és nagy katonai ünnepléyyel, melyen megjelent a szerb királyi pár is. Takorában meg leleplezték Milos fejedelem szobrát, a ki 1815. husvétvasárnapján Takorában kitézte a forradalom zászlóját. Hetvenkét évvel ezéltt történt, hogy Milos, diszes nemzeti ruhában odalépett a szerb nép elé és meggyőzte azt, hogy a Törökország ellen folytatandó háboru üdvösebb, mint az olyan béke, a minő akkor volt. Még az agasztányok is a forradalmat kívánták. Előszedték az elrejtett fegyvereket: a kinek nem volt, annak adott a szomszédja. Hanem a törökök olyan tulajdonor szlabancok voltak, hogy a lazadók csakhamar elvessztették bátorságukat. Az egyik rész azt akarta, hogy bukúljenek ki a törököktől, a másik azt indítványozta, hogy gyilkolják meg saját feleségeiket, gyermekeiket, aztán az utolsó csepp végig közdjenek a törökök ellen, az arany szabadsáért. A szerbneknek igazuk van, ha megünneplik annak az embernek emlékét, a ki ilyen körülmények közt nem vesztette el a bátorságát, hanem új tetre bátorította honfitársait és újabb támadásra vezette őket. Hósi küzdelem után visszaverte a törököket Posareváczi. Ott kellett előlőnie Szerbia sorsának. Milos az ütközlet előtt megmondotta kapitányainak, hogy a ki akar, hazamehet, de a ki ott marad, az küzdjön a mig küzdeni tud, mert a gyávát ő szurja le. Este volt, mikor megtámadta a török a sáncokat. Három napi heves, kétségbeesett ütközlet után a törökök meglövtözték, Milos győzött. Szerbia jövője meg volt állapítva. Ennek a fejedelemnek, ennek a hőnek emlékét ünnepeleék meg Szerbia. Megérdemelte: hősokeket, a kik hazájuk szabadságáért küzdenek, megilleti a szobor.

— **Katona-kisasszony.** Konstantinopolyban a napokban az a hir terjedt el, hogy a Csifitelez-Csiftighi ezred legénysége közt van egy katona, a ki ugyan Djemel férfinévre hallgat, ennek daczára azonban nem férfi, hanem nő. A hadügyminiszterium kíváncsi panasi rögtön magukhoz rendelték Djemelt, hogy kihallgassák. Djemel kihallgatása alkalmával határozottan azt állította, hogy ő férfi s hogy atyja a böles Izmael emir volt. Iskolatársai azonban azt állították, hogy Djemel 15 éves koráig leány volt, aztán letette a női ruhát, s férfivá lett. Shalib pasza akkor meg is vizsgálta, s azzal böcsötölte el, hogy mehet a katonasághoz is, mert férfi. Djemel aztán elment Kasztamuin nevű községbe, s megházasodott. — Egy csinos fiatal leányt vett el. Két évi házasság után megunta a dicsőségét, megszokta s katonának állt be. Ennvt vallottak azok, a kik Djemelt gyermekkorá óta ismerték. A hadügyminiszterium kopasz passzi erre fejteket csóválták, s ujalogor orvosi vizsgálatot rendeltek el. Az orvosi vizsgálatot rögtön végre is hajtották s ez alkalommal constatálták, hogy Djemel — nő. A passák erre a következő határozatot hozták: „Djemel, kasztamui születésű rekruta, mint az orvosi vizsgálat kiderítette, nő. Ennek következtében rögtön le kell vetnie a katonaruhát, s nőruhakat kell öltöenie. A jövevény név pedig szigoruan megtiltatik neki, hogy

akár egy más nőt elvenni, akár pedig férjhezmenni merészkedjék.”

— **Rövid hírek.** Hugo Victor végrendeletileg 50,000 francot hagyott a párisi szegényeknek, de ez öszegét máig sem osztották ki, pedig a költő azt rendelte, hogy a halálát követő napon tőrtenjék a kiosztás. — Meltzbar a német vezérkar állítólag igen jó sikerrel tart kísérleteket villamoság által hajtott kormányozható léghajókkal. — Anderson angol hirlapíró iskolát nyitott „készsűlő hirlapírók” kiképzésére s egy évre ezre forint tandíjat kíván. — Albrecht főhercege e meg 25-én üli meg hatvan évi katonai szolgálata jubileumát, melyen a berlini és pétérvári katonai körök is képviselve lesznek; a király ő felségének alkalomból díszedbet ad. — Frigyes főhercege Pozsonyban Abbaziaha rándult Stefánia trónörökösnek látogatására. — Gróf Bylandt-Rehdt közöshadügyminiszter, mostani szabadságideje után, talán vissza sem tér többé állására, ha egészsége helyre nem áll; utódjául báró Beck altábornagot emlegetik.

SZÍNHÁZ

— ápril 14.

— **Blaha Lujza** asszony holnap délután érkezik Aradra és este fel is lép a „Parszt kis asszony”-ban.

— **„Az új czég”** ma esti kitűnő előadásán is bebizonyult, hogy a saison végén vagyunk és a közönség némileg kifáradva érzi magát a színházzal szemben és ehhez még Blabanét várja. Így tehát a ház üres volt, pedig a Krecsányi társulatának kitűnő drámai személyzete, ritka bravourral adta elő Sardounak e nagy raffinériával írott színművét. Olyan Klára (Hunyadi M.) René (Peterdy), De Mársille (Somló), nincsen ma a vidéken minőt az aradi színpadon láthatunk. A regi jeles gazda új tagjai közül feltétlen dicsérettel kell felemlítenünk Bláthéy Lajost, aki Fontarmé kitűnően találó vonásokkal egyénitette, úgy hogy ha kevésbé túlságosan masquirózta volna benne a rue phisicumának a gyöngességét, alkálitása kifogástalan lett volna. Masquejé felkeltését kellett pompás színezésével és eredetiségével. Szabó Antal (Genevoix) nem nagyon volt inspirálva s leginkább szerepének ellenállhatatlan ható zavaival producált feltűnőbbet. Igen elegans jelenesség volt Theodosiában Krecsányi négy. Havas Aranka pedig mint Gabriella nagyon kedves volt. Liczenmayer Poldi k. a jól hatott affectáló szobaleányával. Tharassovits Margit (Bastienne) ugy látszik drámában is igen használható lesz. A diszletert és rendezés a Krecsányi sokat dicsért kezét juttatá esztünkbe.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések.

A földmivelés- ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz beérkezett és 1887. évi márczius 27-étől ápril 12-ig terjedő hivatalos jelentések szerint a mezőgazdasági állapot és a vetések állása Magyarországon a következő.

I. **Felvidék:** Az öszi vetés jól telelt ki s habár a tavaszi fagyok s a szárazság által szenvedett is a beállott jobb időjárás következtében fejlődésnek indult s állása kielégítőnek jelezhető. — A tavasziak még sok helyt nem lettek elvetve: a korábban elvetett árpa és zab nehezen csírázik; Barsinagyben helyenként hi is vesztett; a repeze sok helyen nagyon megtrikult, sőt teljesen kipusztult. — A löhere és luzerna állása átlag kielégítő; Bereg- Uzmegyékben fagy, nehöl pedig egér okozott kárt benne. A szántás és vetés, tragyahordás és a szőlőkben a nyitás és metszés még javában folyának; takarmányban, de különösen szalmában nagy a hiány; az állatokat meg mindig istállóknak kell tartani.

II. **Dunántul.** A buzavetések általában jól fejlődnek; a rozsvetések azonban a márcziusi havazásokat megisnyelték; a repeze vetések gyengén állanak; a tavasziak vetése folyamatosan van, sok helyütt már be is fejeztették; takarmányban sok helyütt mutatkozik hiány; a szőlő metszése folyamatban van; a legelők még általában vére koparak.

III. **Alföld és zaki részre:** Az öszi vetések átlag kielégítő, sőt helyenként jók; Arad és Hajdumegyékben a vetések annyira bujnak, hogy azok legeltetése válik szükségessé; Bihar, Heves és Pestmegyében helyenként rozsdá mutatókzik és a drótféreg is pusztít; a repezevetések, különösen pedig Bihar- és Hevesmegyében sokat szenvedtek, itt-ott egészen kipusztultak; a tavasziak alá szántás, továbbá a vetés folyamatban van; a löherevetésnek a fagy jelentékeny kárt okozott; takarmány szükélyt helyenként panaszkodnak.

IV. **Alföld déli része.** Az öszi vetések, bár a márcziusi havazás és hidegek-től sokat szenvedtek, a beállott kedvezőbb időjárás folytán most szépen fejlődnek és bokrosodnak; a repeze többnyire ritka, itt-ott végképpen kivesztett; a tavaszi munkálatok folyamatban vannak; a gyümölcs-fák rugelyi szépen fejlődnek; a hereluzerna és baltaczim még alig zöldülnek.

V. **Erdélyi megyék:** A kedvezőlen, esőzessel és havazással egybekötött hideg időjárás az öszi vetések fejlődésére kártekonan hatott; a beállott kedvezőbb időjárás folytán most már szépen kezdenek zöldülni; a rozsvetésekben itt-ott kárt észlelni; Brassó, Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Szilágy, Torda-Aranyos és Udvarhely-megyében a vetések jókán jelezhető; a tavaszi munkálatok folyamatban vannak; a szőlők jól telelték, karosaz és közönsé folyamatban van; a kerti veteményezés a talaj nedvessége miatt alig eszközölhető; takarmányhiány nem mutatkozik.

